



GIMLE

SMÅLAND



HÄLSNING FRÅN ORDFÖRANDE

Till att börja med vill jag passa på att tacka dig för att du är medlem i Gimle. Du gör en viktig insats, och även om Gimle fortfarande är en relativt ung förening är jag övertygad om att det kommer spela en stor och viktig roll för svenskt föreningsliv i framtiden.

Det här är det allra första medlemsbrevet som skickats ut från Gimle Småland sedan vi bildades i november. Vår vision är att kunna göra ett medlemsbrev i kvartalet där vi berättar om vad som har hänt och vad som är på gång. Utöver detta tänkte vi även bjuda på en sägen, en intervju eller liknande som på olika sätt har anknytning till Småland.

Eftersom detta är det första utskicket tänkte jag att det kunde vara på plats att presentera mig själv i egenskap av ordförande, och berätta lite kort om varför jag engagerat mig i Gimle samt vad våra visioner för Gimles smålandsdistrikt är.

Jag är uppvuxen i en liten by utanför Lammhult där bygemenskapen var stark och påtaglig, även om jag inte reflekterade så mycket över den i mina yngre år eftersom den var en så självklar del av tillvaron. Överallt fanns spår från tidigare generationer i form av ängsmark, stigar, kvarnar vars enda kvarleva är en igenvuxen husgrund och kvarnstenen. Ofta hade de äldsta i byn något att berätta om dessa platser.

Med åren har intresset kring kultur och hembygdsfrågor vuxit, och jag har blivit mer och mer övertygad om hur viktigt det är för människor i ett samhälle att känna att man är en del av ett sammanhang format av gemensamma referensramar och traditioner. Inte bara i sitt omedelbara grannskap, utan även på ett nationellt plan. Sverige är den

enda plats på jorden som vi med rätta kan kalla vårt hem, och därför är det viktigt att vi som lever här delar någon form av grundläggande gemenskap. Det är upp till oss att inte bara förvalta det samhälle vi har idag, utan även att ge en röst åt de miljoner människor som inte längre finns bland oss, men som har format vårt land till vad det är idag.

Därför är därför extra roligt att vi nu har startat en distriktsförening för Småland, och jag ser väldigt mycket fram emot att dra igång verksamheten här. Vårt huvudsakliga mål är att på olika sätt lyfta fram det regionala kulturarvet, samt synliggöra och sprida kunskaper i musik, dans, folktro, traditioner och hantverk. Även om pandemin fortfarande håller ett grepp om samhället så har vi många idéer för framtiden, och vi hoppas även kunna genomföra några redan i sommar i någon form. Om du har några idéer på vad du vill att föreningen ska göra så tar vi gärna emot dessa!

Idag består Gimle Småland av Jönköping, Kronoberg och Kalmar län. Vårt långsiktiga mål är dock att dela upp distriktet för att få till en distriktsförening för varje län så att vi kan vara så nära medlemmarna som möjligt. Om du vill hjälpa till i det här arbetet genom att till exempel anordna evenemang eller sitta i en framtida styrelse är du varmt välkommen att höra av dig så berättar vi mer om vad just du kan göra. Jag hoppas att du finner det här medlemsbrevet intressant, och att vi får chansen att ses i framtiden!

I nästa medlemsbrev får vi träffa resterande i styrelsen Småland.

Arvid Nikolausson
Ordförande Gimle Småland



TVÅ SMÅLÄNDSKA SÄGNER OM VARULVAR

Myten om varulven sträcker sig tillbaka till forntiden och antikens Grekland. Det finns många varianter och förklaringar på vad en varulv är. Det brukar heta att en varulv är en man som förvandlats eller endast ingår ett psykiskt tillstånd där han betar sig som en varg. Denna förvandling beror antingen genom en frivillig magisk process eller att någon lagt en förbannelse på en att "löpa ulv". Den kvinnliga motsvarigheten är maran som gör nattliga besök hos andra människor och plågar dem medan de sover, därav ordet mardröm.

Från vår nordiska tradition kan vi läsa i de isländska sagorna om bärsärkar som kan förvandlas till varg eller björn. Detta sker inför en strid eller när personen känner sig tvingad till att gå in i ett mycket aggressivt tillstånd. I de svenska medeltida balladerna finns ett flertal sånger där varulvar förekommer. I södra Sverige finns ett rikt material på observationer eller sägner på temat varulvar. Här följer två av dem...

VARULVEN I KEXÅS

En soldat, nr 365 från Kexås, har varit ute i krig i "Nordland". Han är gift men har haft en annan kvinna däruppe; när han skall hem, blir hon retad och förvandlar honom till varg. Han luffar med de andra soldaterna till hemtrakten och stryker under flera dagar kring sitt hem men vågar ej gå in för att ej skrämma sin hustru. En kväll smyger han sig in, när hon mjölkar, och lägger en tass på vardera axeln på henne, hon säger då: "Det kan väl aldrig vara du?" och nämner hans namn; förtrollningen är då bruten. (Smål. Mistelås.)

I denna sägen bryts förbannelsen på det mest enkla och snällaste sättet. Om man som varulv inte blev igenkänd kunde man i stället jaga rätt på en gravid kvinna. Om varulven åt upp den havandes foster blev förbannelsen bruten.

DEN ERFARNE SKRÄDDAREN

En skräddare har varit förvandlad till varg, och sedan han blivit människa igen, förstår han vargarnas tjut. En kväll står han och bonden, som han syr hos, ute på farstubron, och vargarna börja tjuta. "Vad vargarna tjuter! Vad säger di manne?" säger bonden. "Åh, di sa, att di ska riva din vita märr i natt, så det är nog bäst du tar hem den", säger skräddaren. Bonden fäster sig ej vid detta utan låter märren gå ute i hagen på natten, men på morgonen är hon ihjälriven. (Smål. Lenhovda.)

Jonathan Granefelt
Suppleant Gimle Småland



GIMLE
SMÅLAND

Glöm ej att förnya ditt medlemskap så att vi kan fortsätta kampen om vår kultur.

<https://www.gimlekultur.se>

Sitter du på någon historia, sägen, plats eller historisk händelse som du tycker förtjänas att lyftas fram i nästa medlemsbrev? Hör gärna av dig!



VÅRBREVET -21